

RESTREINT UE

EUROPEISKA
UNIONENS RÅD

Bryssel den 8 juni 2010 (14.6)
(OR. en)

10817/10

RESTREINT UE

FREMP 27
JAI 523
COHOM 153
COSCE 17

LÄGESRAPPORT

från:	Rådet
av den:	4 juni 2010
Föreg. dok. nr:	10602/10 FREMP 26 JAI 512 COHOM 146 COSCE 16 RESTREINT UE
Ärende:	Rådets beslut om bemyndigande för kommissionen att förhandla om ett avtal för Europeiska unionens anslutning till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Rådet (rättsliga och inrikes frågor) behandlade ovannämnda ärende vid sitt möte den 4 juni 2010 och antog texterna till rådets beslut och förhandlingsdirektiven enligt bilagorna I och II till denna lägesrapport, med förbehåll för språkgranskningar av texterna. Uttalandena till rådets protokoll återges i bilaga III.

RESTREINT UE

BILAGA I

Utkast till RÅDETS BESLUT

om bemyndigande att förhandla om ett avtal om Europeiska unionens anslutning
till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna
och de grundläggande friheterna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av artikel 6 i EU-fördraget och tillhörande protokoll nr 8,

med beaktande av kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

Europeiska unionen bör ansluta sig till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Inledandet av förhandlingar på Europeiska unionens vägnar för att med de fördragsslutande parterna i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *konventionen*) enas om Europeiska unionens anslutning till konventionen bemyndigas.

RESTREINT UE

Artikel 2

Kommissionen utses till unionens förhandlare.

Artikel 3

Kommissionen ska leda förhandlingarna i samråd med arbetsgruppen för grundläggande rättigheter, medborgerliga rättigheter och fri rörlighet för personer i egenskap av den särskilda kommitté som rådet utsett i enlighet med artikel 218.4 i EUF-fördraget. Kommissionen ska regelbundet rapportera till den särskilda kommittén om läget i förhandlingarna och översända alla förhandlingsdokument till denna kommitté utan dröjsmål.

Artikel 4

Förhandlingarna ska genomföras i enlighet med förhandlingsdirektiven i bilagan.

Artikel 5

Med tanke på den särskilda situation som beror på att alla medlemsstaterna även är fördragsslutande parter i konventionen ska de medlemsstater som närvarar vid förhandlingarna i enlighet med artikel 4.3 i EU-fördraget respektera varandra och bistå unionens förhandlare när de fullgör de uppgifter som följer av fördragen.

Artikel 6

Detta beslut träder i kraft vid antagandet.

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Förhandlingsdirektiv

Allmänna principer

1. Unionen bör förhandla om ett anslutningsavtal med de fördragsslutande parterna i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad *konventionen*). Avtalet bör innehålla bestämmelser som ger rättssäkerhet i fråga om hur konventionen ska fungera i det särskilda fall som avser Europeiska unionen som en juridisk person med egna befogenheter vid sidan av dess medlemsstater.

Förhandlingarna ska föras i enlighet med artikel 6 i EU-fördraget och protokoll nr 8 om artikel 6 i EU-fördraget.

Anslutningen inom ramen för primärrätten bör styras av följande fem huvudprinciper, vilka när så är lämpligt bör återspeglas i anslutningsavtalet:

- a) Anslutningen ska inte påverka vare sig unionens eller dess institutioners, organs eller byråers befogenheter. Särskild uppmärksamhet bör ägnas fördelningen av befogenheter mellan EU och dess medlemsstater samt Europeiska unionens domstols befogenhet liksom bevarandet av unionsrätten och dess unika rättssystem (principen om neutralitet när det gäller unionens befogenheter).
- b) Konventionens system bör bevaras såväl i sak som formellt även i förhållande till unionen i den grad detta är förenligt med de principer som avses i led a och leden c–e (principen om bevarande av konventionens system). När Europeiska unionen gör bedömningen att särskilda bestämmelser behövs, bör man se till att de inte påverkar konventionssystemets grundläggande natur.

RESTREINT UE

- c) Anslutningen bör inte påverka vare sig medlemsstaternas skyldigheter enligt konventionen med tillhörande protokoll eller medlemsstaternas reservationer eller undantag från konventionen (principen om neutralitet avseende medlemsstaternas skyldigheter).
- d) De av Europarådets organ som ansvarar för tillämpningen av konventionen, dvs. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad *Europadomstolen*) och ministerkommittén, bör inte tolka unionsrätten – inte ens indirekt eller punktvis – och i synnerhet inte bestämmelserna om unionens institutioners och organs befogenheter eller bestämmelserna om innehållet i eller räckvidden av medlemsstaternas skyldigheter enligt unionsrätten (principen om rätt till tolkningsföreträde av unionsrätten). Denna princip påverkar inte Europadomstolens befogenhet att bedöma huruvida EU:s lagstiftning är förenlig med konventionens bestämmelser.
- e) Unionen bör få delta i arbetet vid Europadomstolen och i Europarådets övriga organ – i den mån verksamheten avser Europadomstolens ändamål – under samma förutsättningar som konventionens övriga fördragsslutande parter (jämställdhetsprincipen).

Innan förhandlingarna slutförs bör unionen besluta om det är nödvändigt med reservationer eller förklaringar i samband med anslutningen.

- 2. Förhandlingarna bör garantera att unionen ska vara ansvarig för överträdelser av konventionen genom underlåtenhet att anta en akt eller en åtgärd endast i den mån dess befogenhetsfördelning faktiskt gjorde det möjligt för unionen att anta den ifrågavarande akten eller åtgärden.
- 3. Förhandlingarna bör garantera att anslutningsavtalet skapar skyldigheter i enlighet med konventionen och i förekommande fall, enligt de protokoll till vilka unionen kan komma att ansluta sig, enbart med avseende på akter och åtgärder som antagits av unionens institutioner, organ eller byråer.

Förhandlingarna kommer att garantera att anslutningen inte påverkar tillämpningen av artiklarna 263.4, 275 och 276 i EUF-fördraget samt artikel 10.1 i protokoll 36 om övergångsbestämmelser.

RESTREINT UE

4. Förhandlingarna bör förtydliga att de termer som används i konventionen inte kan tillämpas bokstavligen på unionen i egenskap av fördragsslutande part i konventionen, men att de i förekommande fall och i tillämpliga delar ska anses hänvisa även till unionen i egenskap av fördragsslutande part.

Anslutningens räckvidd

5. Förhandlingarna bör leda till att unionen får tillträda alla befintliga eller framtida protokoll till konventionen och att de materiella bestämmelserna i anslutningsavtalet även tillämpas på de protokoll som unionen tillträder i framtiden. Vid förhandlingarna ska unionen uppge för de fördragsslutande parterna i konventionen att den i ett första skede kommer att, i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget, endast tillträda de protokoll som samtliga medlemsstater har ratificerat.

Unionens deltagande i Europakonventionens organ

6. Som en självständig fördragsslutande part bör Europeiska unionen ha rätt till en domare, som ska väljas ut från en lista med tre kandidater som föreslås av Europeiska unionen. Domaren bör ha samma ställning och förpliktelser som övriga fördragsslutande parter domare.
7. Ett lämpligt antal ledamöter av Europaparlamentet bör få delta i den parlamentariska församlingens sammanträden när denna utövar funktioner som sammanhänger med tillämpningen av konventionen, särskilt valet av alla domare enligt artikel 22 i konventionen. Anpassningar av interna bestämmelser för Europarådets organ bör tas upp vid behov för att säkerställa att unionen deltar på lämpligt sätt vid urvalsförfarandet avseende domare.
8. Unionen bör få delta med rösträtt i möten som hålls i Europarådets ministerkommitté när denna utövar sina befogenheter i enlighet med konventionen.

RESTREINT UE

Ekonomiska frågor

9. Alla unionens ekonomiska bidrag till konventionen och därmed sammanhängande utgifter (driftskostnader för Europadomstolen och utgifter för den del av ministerkommitténs verksamhet i vilken unionen deltar) bör erläggas genom ett fast belopp som beräknas med hjälp av en i förväg fastställd formel som bör vara proportionell till Europeiska unionens deltagande i konventionens organ.

Frågor kring förfarandena i Europadomstolen

10. a) Förhandlingarna bör garantera att talan som väcks av icke-medlemsstater och framställningar från enskilda omfattar medlemsstaterna och/eller unionen, beroende på det enskilda fallet.
- b) Unionen bör ha rätt att delta som medsvarande i mål mot en medlemsstat och att åtnjuta fullständiga rättigheter som part i målet genom att underrätta Europadomstolen om att det finns en inneboende koppling mellan den påstådda överträdelsen av konventionen och en bestämmelse i unionsrätten och ange varför sådan koppling finns.
- c) Likaledes bör medlemsstaterna ha rätt att delta som medsvarande i mål mot unionen och åtnjuta fullständiga rättigheter som parter i målet genom att underrätta Europadomstolen om att det finns en inneboende koppling mellan den påstådda överträdelsen av konventionen och EU-fördraget, EUF-fördraget eller enskilda bestämmelser som har samma rättsliga värde eller, i förekommande fall, den eller de berörda medlemsstaternas nationella lag och ange varför sådan koppling finns.

RESTREINT UE

- d) En sådan mekanism bör garantera att fördelningen av befogenheter mellan medlemsstaterna och unionen inte påverkas och att unionen och medlemsstaterna inom ramen för respektive befogenheter bör kunna försvara en ifrågasatt rättsakts förenlighet med konventionen.
11. Förhandlingarna bör garantera att Europeiska unionens domstols interna förhandskontroll i enlighet med primärrätten även är tillämpliga i de fall där det ifrågasätts om en akt som antagits av unionens institutioner, organ eller byråer är förenlig med konventionen i ett mål vid Europadomstolen, men där Europeiska unionens domstol inte haft tillfälle att avgöra huruvida denna akt är förenlig med de grundläggande rättigheter som definierats på unionsnivå.
- Varje sådant förfarande som ger Europeiska unionens domstol möjlighet att bedöma huruvida en akt är förenlig med de grundläggande rättigheterna bör anses skydda subsidiariteten i målet inför Europadomstolen och bör inte ge upphov till onödiga förseningar i ett sådant mål.
12. Förhandlingarna bör garantera att artikel 35.2 b i konventionen inte påverkar enskildas möjligheter att klaga till Europadomstolen efter att först ha vänt sig till unionens domstolar och att artikel 55 i konventionen inte påverkar möjligheterna att till Europeiska unionens domstol överklaga tvister mellan medlemsstaterna eller mellan medlemsstaterna och unionens institutioner eller organ och särskilt artikel 344 i EUF-fördraget.

Slutbestämmelse

13. Avtalet måste innehålla bestämmelser om godtagande från Europeiska unionens sida, så att det träder i kraft först efter det att rådet enhälligt och efter att ha inhämtat Europaparlamentets godkännande beslutat att ingå avtalet och sedan det beslutet har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser i enlighet med artikel 218.8 i EUF-fördraget.

RESTREINT UE

BILAGA III

Utkast till uttalande från rådet om punkterna 10 och 11 i förhandlingsdirektiven att tas till rådets protokoll

Samtidigt med förhandlingarna om ett avtal om Europeiska unionens anslutning till konventionen kommer rådet att diskutera bindande interna regler om att inrätta en medsvarandemekanism enligt punkt 10 i förhandlingsdirektiven.

Dessa regler bör fastställa i vilka fall mekanismen ska utnyttjas (t.ex. när den ifrågasatta akten visar en inneboende koppling till unionens primär- eller sekundärrätt), närmare bestämmelser för dess tillämpning och den medsvareandes representation inför Europadomstolen. De bör också fastställa de skyldigheter och plikter som gäller Europeiska unionen och dess medlemsstater i förhållande till varandra under förhandlingarna och bör även gälla verkställandet av Europadomstolens beslut när denna anser att en unionsrättsakt strider mot Europakonventionen, särskilt bestämmelserna om fördelningen av ansvaret mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna. Vid behov bör de interna reglerna fastställa ett förfarande för lösning av de tvister mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater som kan uppstå vid utnyttjandet av medsvarandemekanismen.

Ovan nämnda regler ska i vilket fall som helst antas enhälligt före ingåendet av avtalet om Europeiska unionens anslutning till konventionen.

Samtidigt ska rådet enhälligt anta rättsligt bindande interna regler i den utsträckning som medges i de befintliga fördragen om att Europeiska unionens domstol först ska kontaktas för att bedöma om en akt som antagits av unionens institutioner, organ eller byråer är förenlig med de grundläggande rättigheterna såsom de definierats på unionsnivå och såsom de fastställts i punkt 11 i förhandlingsdirektiven.

Varje mekanism som antas i enlighet med detta ska vara förenlig med de gällande fördragen.

RESTREINT UE

Utkast till uttalande från rådet om de ekonomiska konsekvenserna av anslutningen att tas till rådets protokoll

Rådet uppmanar kommissionen att lämna information om de eventuella budgetkonsekvenserna av anslutningen.
